

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 460/2016-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného [REDAKOVANÉ] vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 298/2014 z 30. novembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 298/2014 z 30. novembra 2015, ktorou sťažovateľ žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení so základným právom vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právom na ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2015, sp. zn. 6Cdo/298/2014, a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2015, sp. zn. 6Cdo/298/2014, sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia...“

Ako zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu vyplynulo, sťažovateľ bol ako žalobca účastníkom konania sp. zn. 23 C 158/2007 pred Okresným súdom Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“), v ktorom sa domáhal proti bývalej manželke [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“) zaplata 540 000 Sk (17 924,79 €) s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia, ktoré žalovaná získala užívaním bytu vo vlastníctve sťažovateľa bez právneho dôvodu od roku 2003 vo výške 15 000 Sk mesačne.

Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť s odôvodnením, že byt užívala spolu s deťmi účastníkov konania [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], avšak iba do roku 2007, kedy sa odsťahovala. V byte sa potom nachádzali už len deti účastníkov. Preto, ak sťažovateľovi patrí nejaké nájomné voči žalovanej, tak iba do roku 2007, a aj to len podiel žalovanej na ňom. Zároveň vzniesla námietku premlčania

s odôvodnením, že žalobca podal žalobu v roku 2007 a časť nároku presahujúca dva roky predchádzajúce podaniu návrhu je premlčaná. V priebehu konania vznikla kompenzačnú námietku, ktorú odôvodnila tým, že mala právo užívať časť rodinného domu na [REDAKOVANÉ], tak ako boli pomery účastníkov predbežne upravené rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 6 C 526/96 z 31. marca 2008, avšak rodinný dom užíva iba sťažovateľ. Na započítanie preto uplatňuje svoju pohľadávku „nájomného“ vo výške 15 000 Sk mesačne za obdobie 36 mesiacov, spolu vo výške 540 000 Sk.

Okresný súd žalobu rozsudkom č. k. 23 C 158/2007-232 z 1. júla 2010 zamietol, avšak Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 8 Co 352/2010-253 z 28. februára 2011 tento rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie s tým, že je potrebné ustáliť jeho predmet, vyzvať sťažovateľa na odstránenie väd návrhu uvedením presného obdobia, za ktoré žiada žalovanú sumu priznať, a rovnako tak vyzvať žalovanú na špecifikáciu kompenzačnej námietky vymedzením obdobia, za ktoré plnenie žiada. Zároveň krajský súd uviedol, že je potrebné posúdiť aj to, či výkon práv sťažovateľa nie je v rozpore s dobrými mravmi.

Na výzvu okresného súdu sťažovateľ svoj nárok špecifikoval tak, že plnenia sa domáha za obdobie od augusta 2004 do augusta 2007. Neskôr žalobu rozšíril o obdobie od augusta 2007 do júla 2011 o sumu 29 155,06 € s príslušenstvom, navrhol pripustiť zmenu petitu, ktorej súd vyhovel. Žalovaná pohľadávku uplatnenú na započítanie špecifikovala tak, že si uplatňuje sumu 15 000 Sk mesačne za obdobie od mája 2008 do mája 2010.

Okresný súd rozsudkom č. k. 23 C 158/2007-314 z 1. februára 2012 žalobu zamietol a sťažovateľa zaviazal na náhradu trov konania žalovanej. Zistil, že byt od roku 1994 užívala žalovaná s deťmi pochádzajúcimi z manželstva účastníkov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 313/94-51 z 22. januára 1996. Rozsudkom okresného súdu č. k. 5 C 60/03-123 z 30. novembra 2005, ktorý nadobudol právoplatnosť 21. júna 2007, bola žalovanej uložená povinnosť byt vypratať. Žalovaná sa z bytu v lete 2007 odsťahovala, v byte ostali žiť už len plnoleté deti účastníkov, žalovaná odvtedy býva v [REDAKOVANÉ]. Ďalej bolo v konaní preukázané, že v čase, keď žalovaná v byte bývala, uhrádzala len poplatky za služby spojené s užívaním bytu. Preukázané bolo i to, že nájomné za obdobný byt sa pohybuje od 10 000 Sk do 17 000 Sk mesačne. Okresný súd považoval za preukázané i to, že sťažovateľ napriek predbežnému opatreniu vydanému

v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov uznesením okresného súdu č. k. 6 C 526/96-416 z 31. marca 2008, na základe ktorého bol sťažovateľ povinný žalovanej umožniť užívanie bytu v rodinnom dome na [REDAKOVANÉ], žalovanej užívanie znemožňuje a vo veci sa vedie exekúcia. Okresný súd zamietol žalobu, pokiaľ ide o obdobie od augusta 2004 do 7. septembra 2005, z dôvodu premlčania, a pokiaľ ide o obdobie od júna 2007, preto, že sťažovateľ v konaní nepreukázal, že žalovaná byt užívala aj po júni 2007. Pokiaľ ide o obdobie od 8. septembra 2005 do júna 2007, t. j. za 22 mesiacov, okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľovi by patrilo nájomné za byt 10 000 Sk mesačne (t. j. 220 000 Sk), avšak s ohľadom na to, že dcéra účastníkov [REDAKOVANÉ] nadobudla plnoletosť 2. novembra 2002 a k [REDAKOVANÉ] zanikla vyživovacia povinnosť žalovanej 21. júna 2007, žalovaná by bola povinná zaplatiť iba z týchto okolností vyplývajúci podiel na celkovom nájomnom, t. j. celkovo 3 761,99 €. Okresný súd však sťažovateľovi toto právo nepriznal, pretože jeho výkon je v rozpore s dobrými mravmi. Tu zohľadnil, že žalovanej nezaniklo odvodené právo bývania v rodinnom dome na [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vo výlučnom vlastníctve sťažovateľa, sťažovateľ nerešpektoval úpravu predbežným opatrením a bolo by v rozpore s dobrými mravmi, aby za týchto okolností musela žalovaná znášať povinnosť uhradiť sťažovateľovi bezdôvodné obohatenie, ktoré vzniklo na jej strane v dôsledku nie bežných a jednoduchých okolností spôsobených značne narušenými vzťahmi účastníkov. Pokiaľ ide o kompenzačnú námietku žalovanej, okresný súd konštatoval, že jej dôvodnosť žalovaná nepreukázala.

Krajský súd na odvolanie sťažovateľa rozsudok okresného súdu rozsudkom č. k. 8 Co 200/2012-340 zo 17. septembra 2013 ako vecne správny potvrdil a sťažovateľa zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania. Poukázal na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu a zvýraznil, že celkový postoj sťažovateľa a jeho správanie voči rodinným príslušníkom plne odôvodňuje stratu jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia od žalovanej. Poukázal na to, že sťažovateľ zneužil odkázanosť žalovanej na bývanie v spornom byte po tom, ako sa v dôsledku narušenia vzťahov od neho v roku 1994 odsťahovala pre agresívne správanie sťažovateľa a pretrvávajúce nezhody v manželstve a navyše jej bránil v užívaní časti rodinného domu napriek rozhodnutiu súdu. Sťažovateľ tak hrubo zneužil svoje vlastnícke právo v čase manželskej krízy po odchode žalovanej s deťmi zo spoločnej domácnosti. Navyše, v konaní nebolo ani preukázané, že by sťažovateľ bol

odkázaný na príjem z prenájmu sporného bytu. Preto nárok sťažovateľa na vydanie bezdôvodného obohatenia treba považovať za všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov.

Rozsudok okresného súdu č. k. 23 C 158/2007-314 z 1. februára 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 8 Co 200/2012-340 zo 17. septembra 2013 nadobudol právoplatnosť 24. októbra 2013.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom uviedol, že krajský súd nedostatočne svoje rozhodnutie odôvodnil, dôvody jeho rozhodnutia sú jednostranne orientované v prospech žalovanej, žiaden rozpor s dobrými mravmi nie je daný, vec bola nesprávne právne posúdená.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 298/2014 z 30. novembra 2015 dovolanie sťažovateľa odmietol ako neprípustné [§ 218 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) v spojení s § 243b ods. 5 prvou vetou OSP] a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 27. februára 2016.

Sťažovateľ sťažnosť doručení ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na vlastníctvo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa č. 1 dodatkového protokolu uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 298/2014 z 30. novembra 2015 odôvodnil tým, že rozhodnutie najvyššieho súdu je svojvoľné, najvyšší súd nevzal do úvahy jednostranné vyhodnotenie dôkazov krajským súdom, závery o rozpore postupu sťažovateľa s dobrými mravmi nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch, súdy vychádzali iba z niektorých svojvoľne vybraných dôkazov. Hoci súdy správne konštatovali, že pri závere o výkone práva v rozpore konania s dobrými mravmi musí byť takáto úvaha podložená konkrétnymi dôkazmi, takto nepostupovali. Súdy nevzali do úvahy ani to, že sťažovateľ je poberateľom invalidného dôchodku vo výške 200 € mesačne, v dôsledku postupu žalovanej, ktorá iniciovala exekučné konania voči sťažovateľovi, nemôže nakladať s rodinným domom a prenájom sporného bytu je preto pre neho jedinou možnosťou zabezpečenia ďalšieho príjmu. Rovnako tak nesprávne súdy vyhodnotili dokazovanie vykonané na otázku, či žalovaná od augusta 2007 byt užívala – napriek dôkazom predloženým sťažovateľom uzavreli, že byt neužívala.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 46 ods.1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Ako z petitu podanej sťažnosti vyplýva, sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu týchto jeho práv došlo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 298/2014 z 30. novembra 2015, a to vo svojej podstate z dôvodu, že najvyšší súd meritórne dovolanie sťažovateľa neprejednal napriek tomu, že na jeho prejednanie boli splnené podmienky, keďže dovolaním napadnutý rozsudok podľa názoru sťažovateľa nemôže obstať. Navyše, i uznesenie najvyššieho súdu považuje sťažovateľ za nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a svojvoľné.

Najvyšší súd uznesenie sp. zn. 6 Cdo 298/2014 z 30. novembra 2015 odôvodnil takto:

„Dovolací súd sa predovšetkým zaoberal skutočnosťou, či podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p). Podmienky prípustnosti dovolania posúdil podľa právneho stavu účinného ku dňu podania dovolania, teda ku dňu 25.11.2013. ...

Ustanovenie § 238 O. s. p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku. V preskúmvanej veci nemožno vyvodiť prípustnosť dovolania podľa § 238 O. s. p., lebo odvolací súd nezmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.) a ani sa neodchýlil od

právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného vo veci, keďže dovolací súd v tejto veci nerozhodoval (§ 238 ods. 2 O. s. p.). Nejde ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nejde ani potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky žiadneho z vyššie uvedených rozsudkov, proti ktorým zákon dovolanie pripúšťa. Prípustnosť dovolania žalobcu preto z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta prvá O. s. p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesné nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O. s. p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou uvedených väd, ale nastáva až vtedy, ak konanie pred odvolacím súdom skutočne takouto vadou trpí, ale nastáva až vtedy, ak konanie pred odvolacím súdom skutočne takouto vadou trpí.

Dovolací súd však nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení.

Pokiaľ dovolateľ namieta nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé

súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie rozsudku je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia a to aj z hľadiska jeho presvedčivosti.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne uviedol ako vo veci rozhodol súd prvého stupňa, opísal dôvody, ktoré viedli žalobcu k podaniu odvolania a ako sa k odvolaniu vyjadrila žalovaná. Dôvody jeho rozhodnutia obsahujú dôkladné vysvetlenie podstaty zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie so zameraním sa na prejednávany prípad. V dôvodoch uviedol zásadné skutkové zistenia, z ktorých súd prvého stupňa správne vychádzal. Stručne sa vyjadril k správnosti záveru súdu prvého stupňa v otázke premlčania časti uplatneného nároku. Podrobne vysvetlil, prečo považoval za správny skutkový záver súdu prvého stupňa, že žalovaná byt v Bratislave, na Silvánskej ulici užívala do júna 2007. V dôvodoch rozsudku podal výklad ustanovenia § 3 ods. 1 OZ so zameraním sa na otázku, kedy možno výkon práva subjektu označiť za priečiaci sa dobrým mravom. Bližšie vysvetlil, prečo v danej veci bolo potrebné podrobiť výkon vlastníckeho práva žalobcu testu, či išlo o výkon v súlade so všeobecne uznávanými zásadami v demokratickej spoločnosti alebo nie. Odvolací súd uviedol v dôvodoch rozsudku podstatné okolnosti, z ktorých vychádzal a akými úvahami sa pritom riadil, pričom hodnotil konkrétnu situáciu komplexne a to na oboch stranách sporu. V tomto smere neobstojí námietka dovolateľa, že žalovaná si môže podľa konajúcich súdov voči nemu uplatňovať svoje peňažné nároky v súvislosti s

nemožnosťou užívať rodinný dom a on nie. Okresný súd totiž v súvislosti so započítaním pohľadávky uplatnenej žalovanou dospel k záveru, že predmetná pohľadávka je len fiktívnou škodou a preto tento nárok žalovanej považoval v celom rozsahu za nedôvodný, pričom odvolací súd sa s dôvodmi súdu prvého stupňa v plnom rozsahu stotožnil. Dovolací súd považuje záver odvolacieho súdu o odmietnutí poskytnúť žalobcovi právnu ochranu výkonu práva vyplývajúceho z jeho vlastníctva k bytu pre rozpor s dobrými mravmi za riadne a vyčerpávajúco zdôvodnený a teda za presvedčivý. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu bezpochyby dalo odpovede na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom konania. Okolnosť, že táto odpoveď dovolateľa neuspokojuje neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek dovolateľa.

Žalobca neopodstatnene preto namietal, že odvolací súd mu odňal možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Dovolací súd nezistil ani existenciu žiadneho ďalšieho dôvodu obsiahnutého v taxatívnom výpočte uvedenom pod písmenami a/ až d/, e/ a g/ § 237 O. s. p. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa týchto zákonných ustanovení prípustné nie je. Napokon dovolateľ vady uvedené v týchto zákonných ustanoveniach ani nenamietal.

V súvislosti s jeho námietkou, podľa ktorej rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) avšak (na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania.“

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody. Ústavný súd poukazuje i na skutočnosť, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov.

Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená

právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998).

Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne uviedol, z akých dôvodov považoval dovolanie sťažovateľa za neprípustné, osobitne, z akých dôvodov dospel k záveru o tom, že nedošlo vo vzťahu k sťažovateľovi k odňatiu možnosti konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. Tieto dôvody uvedené najvyšším súdom považuje ústavný súd za dostatočné, výstižné a ústavne konformne formulované.

Ústavný súd nemá dôvod ani vo veci sťažovateľa odchyliť sa od ustálenej rozhodovacej praxe, tobôž v situácii, keď sťažovateľ nepredkladá k tejto otázke vo svojej sťažnosti žiadnu novú argumentáciu. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa otázky prípustnosti dovolania v danej veci. Iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľovho základného práva už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 19/02).

Pretože ústavný súd nepovažoval právny názor najvyššieho súdu, ktorým odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľa, za arbitrárny, svojvoľný a jeho rozhodnutie za také, ktoré by bolo založené na takom výklade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý

by popieral ich účel a zmysel, ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi namietaným porušením práv sťažovateľa a postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jeho dovolaní. Sťažnosť sťažovateľa preto odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2016